

”Kafé i kyrkan lindrar ett annat slags farso”

MER DEBATT PÅ DAGEN.SE. Johannes Lindh, Dan Sarkar och Birgitta Gustafsson skriver om varför de startade kafé i kyrkan.

Redaktör: Eva Skog 08-619 24 39, debatt@dagen.se

VILL DU DEBATTERA?

Skicka texten till: debatt@dagen.se | Dagen debatt, 105 36 Stockholm Uppge namn, adress och telefon. Redaktionen förbehåller sig rätten att korta texten.

Förtroendekris för unga när pastorerna ord motsäger vetenskapen

Trovärdigheten för kyrkans budskap skadas om dess företrädare talar ”nonsens om naturen”, som redan Augustinus skrev på sin tid, skriver 17 forskare och teologer.

I vår replik till Ingvar Nilsson skrev vi 7/5 att det är dags för kyrkan att ge unga och vuxna teologiska redskap för att integrera ett evolutionärt perspektiv på världen med kristen tro. Vi menar att det både är en fråga om intellektuell redlighet och pastoralt ansvar. Alternativet är att kristna utvecklar intellektuella ghetton med helt egna vetenskapliga teorier.

I sin replik på vår artikel skriver tolv teologer, läkare och forskare att ”vetenskapen har begränsningar” och att ”man ska skilja på fakta och spekulation i den evolutionära berättelsen”. Varje seriös vetenskapare och vetenskapsfilosof vet att vetenskapen har begränsningar och att vetenskapliga teorier har mer säkra kärnor lika väl som mer spekulativa teorier i periferin.

Men det är försåtligt att använda dessa okontroversiella påståenden för att antyda att de vetenskapliga beläggen är osäkra i frågorna om jordens och universums ålder eller huruvida det biologiska livet har ett gemensamt ursprung. Dessa ståndpunkter har heller inte försvagats under de 160 år som gått sedan Darwin; de har i stället stärkts genom att vi kan analysera djurens genetik och finna evidens på släktskap (som inte kan förklaras av likheter i funktion) och genom allt fler dateringsmetoder som pekar på en gammal jord.

FÖRVISSO BÖR VI alltid sträva efter att skilja på ”fakta och spekulation”, men de grundläggande slutsatserna om att livet har ett gemensamt ursprung och att universum och vår jord är av hög ålder är vetenskapligt mycket välbelagda. Att evolutionsteorin förändras och utvecklas i andra delar är inte ett argument för att avvisa den evolutionära processen som sådan.

Det innebär att vi behöver ta ett övergripande evolutionärt perspektiv på allvar i vår skapelse-teologi. Men det nödvändiga teologiska reflektionsarbetet hämmas om kyrkan tror sig kunna ignorera eller motbevisa väletablerad vetenskap.

”**Vi behöver ta ett övergripande evolutionärt perspektiv på allvar i vår skapelse-teologi.**”

De grundläggande slutsatserna om att livet har ett gemensamt ursprung och att universum och vår jord är av hög ålder är vetenskapligt mycket välbelagda, skriver 17 forskare och teologer.

FOTO: LUCAS-MARCONNET

Debatten i dessa frågor präglas av två olika sätt att tänka kring relationen mellan Gud och världen och tro och förnuft. Vi kan kalla dem för konkurrens- respektive samverkansmodellen. Enligt konkurrensmodellen så innehåller Bibeln en för kristna normativ naturvetenskap och vi måste välja mellan Bibeln och samtida vetenskap. Likaså konkurrerar Gud och naturen: Om vi hittar en naturlig förklaring så konkurrerar denna ut Gud som skapare.

SAMVERKANSMODELLEN, å andra sidan, tänker sig relationen mellan tro och förnuft, teologi och vetenskap och världen som komplementär. I samverkansmodellen kan Gud verka genom naturliga processer för att realisera sina syften. Bibeln finns heller inte, som Galileo säger, för att ersätta våra sinnen och förnuft och uppenbara sådana sanningar om naturen som vi är kapabla att nå på egen hand.

I stället syftar uppenbarelsen till att tala om för oss sådant som vi inte kan räkna ut på egen hand, framför allt vem Gud är och hur vi lär känna honom. Denna tanke om uppenbarelsens specifika syfte förklarar också varför Bibelns natursyn i stora drag överensstämmer med de omgivande kulturernas natursyn, medan dess teologi, etik och människosyn av-

viker – i vissa fall kraftigt – från de omgivande kulturernas.

De tolv debattörerna oroar sig för hur unga människor ska kunna tro på mirakler om vi lär dem att Gud skapat världen genom naturliga processer och att Guds skapelseverk är symboliskt uttryckt i Första Moseboken. Men det är just genom att betona att Gud kan handla på olika sätt och att bibeltexterna är av olika genrer som detta kan hållas ihop.

Här kan det vara på sin plats att citera Augustinus som oroade sig för att trovärdigheten för kyrkans budskap kring de övernaturliga tingerna skulle skadas om dess företrädare talade ”nonsens om naturen”: ”Om hedningar ertappar kristna med misstag i fråga om det som de själva känner till mycket väl och hävdar att de har stöd i våra skrifter, hur skall man då kunna förmå dem att tro på de dödas uppståndelse, hoppet om evigt liv och himmelriket, när de finner våra skrifter bedrägliga genom sådant de själva erfarit genom ovedersägliga bevis?”

Eller som en ung person nyligen sa i en podd när hon berättade om sin väg ut ur tron: ”Om man kan googla hur gammal jorden är, men ens pastor säger något annat, så uppstår en förtroendekris.”

ATT HITTA ETT moget kristet förhållningssätt till dessa frågor

REPLIK
Läs tidigare inlägg på [Dagen.se/debatt](https://dagen.se/debatt)

12 teologer, läkare och forskare: Lär unga skilja på fakta och spekulation om evolutionsteorin (18/5)

18 forskare och teologer: Svik inte ungdomarna: Tro och vetenskap går att förena (7/5)

Ingvar Nilsson: Evolutionsteorin leder unga bort från tron (30/4)

handlar inte om att säga nej till vetenskapen eller ignorera den utan att sätta in den i en bredare världsbild. Då kan vetenskapen bli en del av vår förundran över och tacksamhet till Skaparen.

CHRISTOFFER SKOGHOLT, doktorand i religionsfilosofi

PATRIK ADLARSON, doktor i fysik

PETER BERTSSON, präst i Svenska kyrkan

ERIK ECKERDAL, teologie doktor, präst i Svenska kyrkan

ANDREAS FRICK, docent i psykologi

LARS GUNTHER, pastor i Equeniakyrkan

PAUL HEMEREN, doktor i kognitionsvetenskap

MARITA HILLIGES, professor i neurovetenskap

SEBASTIAN IBSTEDT, läkare, doktor i mikrobiologi

LARS JOHANSSON, universitetspastor samt lärare i religionsfilosofi och religionshistoria

THOMAS LEYSER, docent i rymdfysik

STEFAN LINDHOLM, lektor i systematisk teologi

PEKKA MELLERGÅRD, docent i neurokirurgi

ANDREAS NORDLANDER, docent i religionsvetenskap och teologi

DAVID NYSTRÖM, lektor i exegetisk teologi

MARTIN SAHLÉN, docent i astronomi

STEFAN SÖDERBERG, professor i medicin